

[Erik Eriksen.]

nødvendigheden af et realitetsbetonet nordisk samarbejde, og i den forbindelse bad jeg den højtærede statsminister hjælpe med til, at drøftelser og planer for dette nordiske samarbejde kunne blive placeret i et plan, hvoraf det virkelig fremgik, at dette ikke blot var et socialdemokratisk anliggende, og videre pegede jeg på, at for mit partis vedkommende lå det sådan, at for os var det noget meget væsentligt, at dette nordiske samarbejde ikke kom til at stille sig udenfor et større fællesskab, idet vi fra venstres side mere end noget andet frygtede følgerne af den isolation, vi har set andre steder. Det er imidlertid i frisk erindring, hvorledes gangen i forhandlingerne om en nordisk alliance har været. Jeg beklager det negative resultat, og det er der mange der gør; men må jeg alligevel ikke sige, at der er to ting, forekommer det mig, som vi ikke må glemme, nemlig at videreføre bestræbelserne for det størst mulige samarbejde mellem de tre nordiske lande; det er det ene, og det andet er, at selvom Sverige ikke kom med, men gik en anden vej end Norge og Danmark, må vi ikke glemme, at det svenske tilbud under de tre landes forhandlinger var udtryk for en storhed og et brodersind, som det vistnok er meget svært at finde mage til noget andet sted. Vi er fra venstres side glade for, at et så stort flertal af rigsdagens medlemmer sluttede sig til forslaget om Atlantpagten. Jeg tror, det er lykkeligt, at flertallet blev så stort, og at enigheden om denne side af dansk udenrigspolitik i det hele taget er så udpræget. Det betyder jo også, efter alt hvad der er gået forud, at forsvarsspørgsmålet i dag ikke engang tilnærmelsesvis kan siges at dele partierne på samme måde, som det tidligere har været tilfældet.

Inden jeg derefter går over til nogle betragtninger over andre sider af det politiske arbejde, må jeg allerede nu have lov til at gøre et par bemærkninger til det radikale venstre. Jeg kan ikke lade være med at sige, at jeg kan ikke tænke mig andet end, at dette parti må stå i meget alvorlige overvejelser. Hvis jeg nu ville drille eller genere det radikale parti — men det ligger mig som bekendt uendelig fjernt —, kunne jeg her tale en hel del om den gudinde, der kaldes Nemesis, og som, efter hvad man siger, skal være en meget langtrækkende dame. Men det vil jeg nu ikke. Jeg vil nøjes med at sige, at for mig at se er en helt ny situation ved at fødes. Jeg er bekendt med, at det ærede radikale parti ikke kan lide

at blive kaldt parlamentarisk basis for regeringen. Det er uberettiget, siger man, og man har en statistik over, at venstre har stemt for så og så mange love og det radikale parti for så og så mange. Derfor skal jeg lade alt dette ligge og sige, at det faktiske er jo, at den tidligere regering blev styrtet af socialdemokrater, kommunister og radikale i fællesskab, fordi man var uenig med den da siddende regering i det sydslesvigske spørgsmål, altså på et udenrigspolitisk område, med hensyn til hvilket vi dog kan være enige om, at det hverken sagligt eller principielt er af blot nogenlunde samme rækkevidde som den politik, regeringen nu har antaget, og som jeg altså lige kort har nævnt. Efter at de tre partier, socialdemokrater, kommunister og radikale, således var mødtes i et fælles syn på denne side af dansk politik, var forholdet det — det kan man forsvare at sige —, at de også var forpligtede til at skabe et regeringsdygtigt flertal — jeg tror, det er min partifælle det ærede medlem hr. Harald Petersen, der har sagt, at de på en måde var regeringspligtige. Og det blev jo også gjort, dette flertal blev skabt, men således, at hvis vi tager de allervæsentligste områder af det, der er gennemført i denne samling, har regeringen for alvor måttet erkende, at det ikke var den, der kom til at præge lovgivningen; det var derimod et ikke-socialistisk flertal. Dette er for mig at se noget meget væsentligt. Det, jeg mener det radikale parti i dag kommer til at erkende, er dette, at partiet er i den situation, at det på et eller andet tidspunkt bliver nødt til at erkende overfor sig selv, vel også overfor offentligheden, at det ikke længere er i partiets magt at præge, end sige at være bestemmende i dansk udenrigspolitik og forsvarspolitik. Den rolle har partiet mere end noget andet haft i årtier, men det er for mig at se en epoke, der er afsluttet. Det synes at være sådan, at partiet overhovedet ikke har kræfter til at forandre noget som helst i socialdemokratiets udenrigspolitiske stillingtagen, og det gælder vel også det radikale partis indflydelse overfor det syn, vi andre har på disse udenrigspolitiske områder. Derfor mener jeg, at det spørgsmål melder sig for det radikale parti — når altså denne svigtende indflydelse på det udenrigspolitiske område gør sig gældende —, om da situationen alligevel ikke er sådan på det rent indenrigspolitiske område, at partiet må tage stilling til, om man vil støtte en socialistisk indenrigspolitik, i hvert fald socialistisk i sit endemål, eller man vil støtte en liberal,